

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Zielonej Górze

LZG.410.6.3.2023

Młodszy inspektor
Marek Kozanecki

Komendant Powiatowy Policji
w Świebodzinie
ul. Zielona 2
66-200 Świebodzin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/029 – Funkcjonowanie posterunków Policji

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Komenda Powiatowa Policji w Świebodzinie, ul. Zielona 2, 66-200 Świebodzin (dalej: <i>Komenda</i> lub <i>KPP</i>)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Marek Kozanecki, młodszy inspektor, od dnia 10.03.2021 r. (dalej: <i>Komendant</i> lub <i>Komendant Powiatowy</i>) W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: <ol style="list-style-type: none">1. Wiesław Widecki, młodszy inspektor, 03.06.2019 r. – 09.03.2021 r.2. Piotr Domański, podinspektor, 26.12.2018 r. – 02.06.2019 r.3. Krzysztof Sztejka, młodszy inspektor, 02.12.2019 r. – 25.12.2018 r.4. Jarosław Kowalski, młodszy inspektor, 01.03.2016 r. – 01.12.2016 r.5. Zdzisław Tomaszewicz, inspektor, 12.12.2015 r. – 29.02.2016 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Organizacja posterunku Policji oraz zapewnienie warunków służby policjantów i przyjmowania interesantów.2. Realizacja zadań służby prewencyjnej i kryminalnej posterunku Policji.3. Nadzór KPP nad funkcjonowaniem posterunków Policji.
Okres objęty kontrolą	1 stycznia 2016 r. – 30 czerwca 2023 r., z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed lub po tym okresie, o ile mają one związek z kontrolowaną działalnością.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze
Kontroler	Katarzyna Smereczyńska, specjalista k. p., upoważnienie do kontroli nr LZG 51/2023 z 6 czerwca 2023 r. (akta kontroli str.1-3)

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: *ustawa o NIK*.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

NIK pozytywnie ocenia działania Komendanta na rzecz utworzenia Posterunku Policji w Zbąszynku (dalej: *Posterunek* lub *PP*) oraz zapewnienia odpowiednich warunków służby na Posterunku, co przyczyniło się do prawidłowej realizacji zadań, a w konsekwencji poprawy stanu porządku i bezpieczeństwa na terenie gmin Szczaniec i Zbąszynek.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Komendant zgodnie z obowiązującymi przepisami wewnętrznymi oraz wytycznymi Komendanta Głównego Policji zrealizował zadanie związane z utworzeniem Posterunku, tj. przeprowadził analizę bezpieczeństwa, pozyskał środki od jednostek samorządu terytorialnego na jego utworzenie oraz utrzymanie w latach późniejszych.

Komendant w sposób rzetelny nadzorował pracę PP, wyznaczając priorytety i cele działania, które były zgodne z założonymi celami dla całej formacji. Na bieżąco, dzięki wprowadzonym danym do systemów informatycznych monitorował realizację przez funkcjonariuszy zadań oraz dokonywał ich analizy na podstawie przedkładanych statystyk.

Przypisane do Posterunku siły i środki były prawidłowo wykorzystywane w celu wykonywania zadań w zakresie służby prewencyjnej, co przyczyniło się do poprawy ujawnionej liczby wykroczeń w 2022 r. o 71% w porównaniu ze średnioroczną liczbą wykroczeń z lat 2013-2015. Ponadto w 2022 r. o 62% wzrósł wskaźnik wykrywalności przestępstw kryminalnych w porównaniu z rokiem sprzed utworzenia Posterunku (2016 r.), a w trzech kategoriach przestępstw kryminalnych (rozboje kradzieże i wymuszenia, bójki i pobicia, kradzieże samochodu poprzez włamanie) przestępstwa w 2022 r. na terenie działania Posterunku nie wystąpiły.

Okresowo, w związku z problemami związanymi z zapewnieniem pełnej obsady, na Posterunku służbę pełniło mniej niż trzech funkcjonariuszy, a funkcjonariusze PP przy realizacji zadań wspierani byli przez funkcjonariuszy Straży gminnej, Straży Ochrony Kolei (dalej: SOK) oraz przez funkcjonariuszy Komendy.

Posterunek był właściwie oznakowany dla petentów, posiadał pełne wyposażenie sprzętowe określone w przepisach wewnętrznych, a pomieszczenia Posterunku przystosowane były do pełnienia w nich służby i przyjmowania interesantów, za wyjątkiem pomieszczenia higieniczno-sanitarnego niedostosowanego w pełni do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Również wejście do budynku posiadało bariery architektoniczne uniemożliwiające wejście osobom ze szczególnymi potrzebami.

W okresie funkcjonowania Posterunku wpłynęły trzy skargi na zachowanie się funkcjonariuszy w trakcie wykonywania obowiązków służbowych, przy czym zarzuty zawarte w skargach nie zostały potwierdzone.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe³ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Organizacja posterunku Policji oraz zapewnienie warunków służby policjantów i przyjmowania interesantów

Opis stanu faktycznego

1.1. Uwarunkowania organizacyjno-prawne tworzenia posterunków Policji w aspekcie zapewnienia bezpieczeństwa publicznego

1.1.1. Posterunek został utworzony 01.01.2017 r. Rozkazem organizacyjnym nr 3/16 z dnia 29 listopada 2016 r. Komendanta w sprawie zmian organizacyjnych. O utworzenie Posterunku na terenie gminy Zbąszynek wystąpił Burmistrz Zbąszynka⁴, kierując przedmiotowy wniosek do Komendanta Głównego Policji.

Zgodnie z wytycznymi Komendanta Głównego Policji z dnia 20 sierpnia 2004 r.⁵ utworzenie posterunku zostało poprzedzone analizą stanu bezpieczeństwa na terenie gminy Zbąszynek⁶ za lata 2013-2015 oraz konsultacjami z przedstawicielami gminy Zbąszynek. W przeprowadzonej analizie w zakresie zasadności utworzenia Posterunku, ujęto informacje m. in. dotyczące: liczby stwierdzonych przestępstw kryminalnych w siedmiu podstawowych kategoriach oraz ich wykrywalności⁷, liczby stwierdzonych przestępstw dotyczących kierowania pojazdami mechanicznymi w stanie nietrzeźwości, liczby policjantów skierowanych do służby patrolowej i obchodowej, liczby ujawnionych wykroczeń (zakłócenia porządku publicznego, kradzieży mienia, uszkodzenia mienia, spożywania alkoholu w miejscu niedozwolonym)⁸.

Na podstawie przeprowadzonej analizy w siedmiu podstawowych kategoriach przestępstw kryminalnych w zdecydowanej większości zaobserwowano spadek liczby stwierdzonych przestępstw oraz zmniejszenie ich wykrywalności, w związku z czym zasadne - zdaniem Komendanta – było zwiększenie skierowalności do służby obchodowej i patrolowej policjantów z przyszłego Posterunku.

Tendencję spadkową na obszarze Gminy Zbąszynek stwierdzono w przypadku liczby przestępstw dotyczących kierowania pojazdami mechanicznymi w stanie nietrzeźwości, do czego miały przyczynić się działania prewencyjne prowadzone na terenie KPP.

W przypadku wykroczeń odnotowano wzrost zgłoszeń dotyczących zakłócenia porządku publicznego oraz uszkodzenia mienia.

Komendant Powiatowy, mając na uwadze rozwój gospodarczy gminy oraz potrzeby społeczności lokalnej dotyczące zwiększenia poczucia bezpieczeństwa, w sporządzonej analizie, przychylił się do argumentacji Burmistrza i pozytywnie zaopiniował wniosek o utworzenie Posterunku.

³ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁴ Pismo z dnia 15.07.2016 r., znak pisma OA.III.0001.1.50.2016 w sprawie: postulatu o utworzenie posterunku Policji na terenie Zbąszynka.

⁵ Nr 5 w sprawie zasad organizacji i funkcjonowania posterunku Policji.

⁶ Przeprowadzonej na podstawie pisma Zastępcy Komendanta Głównego Policji z dnia 31 maja 2016 r., znak: EP-686/2016.

⁷ Tj. kradzież z włamaniem, kradzież cudzej rzeczy, rozboje kradzieże i wymuszenia, uszkodzenie rzeczy, bojk i pobicia, kradzież samochodu poprzez włamanie, uszczerbek na zdrowiu.

⁸ Dane użyte w analizie pochodziły z systemu SWD oraz SESPol.

We wniosku⁹ o utworzenie Posterunku, kierowanym do Komendanta Wojewódzkiego Policji w Gorzowie Wielkopolskim (dalej: *Komendant Wojewódzki*) Komendant Powiatowy stwierdził, że stała obecność funkcjonariuszy w gminie pozwoli na lepsze rozpoznanie terenu i wpłynie na poprawę czasu reakcji. Polepszy również relacje Policji ze społecznością lokalną, co pozytywnie wpłynie na postrzeganie Policji jako całej formacji oraz ułatwi pracę na odległym terenie.

Do służby na PP planowani byli funkcjonariusze z gminy Zbąszynek oraz sąsiednich gmin, co miało wpłynąć na obniżenie kosztów ponoszonych na dojazdy. Podkreślił również, że ważnym argumentem za utworzeniem Posterunku jest zobowiązanie samorządu do dalszego i ciągłego ponoszenia kosztów funkcjonowania zajmowanych przez Policję lokali oraz przeznaczanie środków pieniężnych na Fundusz Wsparcia Policji w celu realizacji służb ponadnormatywnych.

(akta kontroli str. 4-16)

1.1.2. Komendant w dniu 21 listopada 2016 r.¹⁰, zgodnie z § 8 pkt 2 Wytycznych Nr 5 Komendanta Głównego Policji z dnia 20 sierpnia 2004 r. w sprawie organizacji i funkcjonowania posterunku Policji, otrzymał od Komendanta Wojewódzkiego zgodę na umieszczenie w strukturze organizacyjnej Posterunku jedynie komórki prewencyjnej.

Rozkazem Organizacyjnym nr 3/16 Komendanta do Posterunku wyłączono siedem etatowych stanowisk policyjnych wygospodarowanych z Wydziału Prewencji KPP, tworząc i włączając do Zespołu ds. Prewencji Posterunku następujące stanowiska¹¹:

- kierownik Posterunku – jeden etat,
- dzielnicowy – trzy etaty,
- referent – dwa etaty,
- policjant – jeden etat.

Komendant we wniosku o utworzenie Posterunku wystąpił o wyrażenie zgody i zagwarantowanie środków na przekształcenie stanowiska asystenta (gr. 5) na stanowisko kierownika posterunku Policji (gr. 6) - łączne miesięczne koszty ww. przekształcenia wyniosły 407 zł. Wnioskowane zmiany zostały pozytywnie zaopiniowane przez Głównego Księgowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wlkp. (dalej: *KWP w Gorzowie Wlkp.*) oraz zatwierdzone przez Wydział Kadr i Szkolenia KWP w Gorzowie Wlkp.

Rozkazem Organizacyjnym Komendanta¹² Nr 3/17 z dnia 19 kwietnia 2017 r. w sprawie zmian organizacyjno-etatowych do zespołu do spraw prewencji PP zostało włączone stanowisko etatowe starszego dzielnicowego, a wyłączone stanowisko dzielnicowego¹³. Rozkaz wszedł w życie z dniem 22 maja 2017 r. Rozkazem organizacyjnym¹⁴ nr 1/22 z dnia 19 października 2022 r. w sprawie zmian organizacyjno-etatowych Posterunek został wzmocniony jednym etatem policyjnym, na bazie którego włączono stanowisko policyjne w randze dzielnicowy przyznanym zarządzeniem organizacyjnym nr 30/22/LS Komendanta Wojewódzkiego. Włączony etat został przekazany z rezerwy etatowej Komendanta Głównego Policji wynikającej

⁹ Wniosek z dnia 20.10.2016 r., znak: K-2260/16.

¹⁰ Pismo nr K-2876.

¹¹ Zgodnie z § 9 Wytycznych Nr 5 Komendanta Głównego Policji z dnia 20 sierpnia 2004 r. w sprawie zasad organizacji i funkcjonowania posterunku Policji poza stanowiskiem kierownika posterunku Policji mogą występować takie stanowiska policyjne jak: dzielnicowy, referent czy policjant.

¹² K.011.4.2022.Acz-W.

¹³ Zmiany dokonano w Rewirze Dzielnicowych wchodzącym w skład Wydziału Prewencji KPP.

¹⁴ Rozkaz wszedł w życie z dniem podpisania z mocą od dnia 15 października 2022 r.

z ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ustanowieniu „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2022-2025”, o ustanowieniu „Programu modernizacji służby Więziennej w latach 2022-2025” oraz o zmianie ustawy o Policji i niektórych innych ustaw¹⁵.

akta kontroli str.17-28, 30, 88)

1.1.3. W Regulaminie Komendy z dnia 7 lutego 2017 r.¹⁶ (dalej: *Regulamin*) w strukturze organizacyjnej wskazano Posterunek jako osobną komórkę organizacyjną¹⁷, do zadań której należało w szczególności: przeciwdziałanie popełnianiu przestępstw i wykroczeń w miejscach publicznych, ujawnianie, zapobieganie i zwalczanie zjawisk patologii społecznej, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży, kreowanie w społecznościach lokalnych pozytywnego wizerunku Policji oraz podejmowanych przez Policję działań na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego. Ponadto: ujawnianie przestępstw i wykroczeń oraz wykrywanie ich sprawców, realizowanie zadań administracyjno-porządkowych oraz współdziałanie z samorządem terytorialnym oraz innymi podmiotami działającymi na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego¹⁸.

Regulamin KPP został zaakceptowany i wprowadzony w życie w porozumieniu Komendantem Wojewódzkim Policji w Gorzowie Wlkp. i wszedł w życie z dniem 15 marca 2017 r.

(akta kontroli str. 30-47)

1.1.4. W latach 2016-2023 na terenie działania KPP w Świebodzinie został utworzony jedynie Posterunek w Zbąszynku w miejsce funkcjonującego Punktu Przyjęć Interesantów. W uzasadnieniu do zmian organizacyjnych Komendant przytoczył argumentację Burmistrza gminy Zbąszynek, że powstanie PP spowoduje stałą obecność funkcjonariuszy w gminie, lepsze rozpoznanie terenu, wpłynie na poprawę czasu reakcji i polepszy relacje Policji ze społecznością lokalną, co przyczyni się do poprawy samopoczucia bezpieczeństwa i pozytywne postrzeganie Policji jako całej formacji oraz znacznie ułatwi organizację pracy na tym terenie. Umożliwi również przyjmowanie zawiadomień o wykroczeniach, czy też drobnych przestępstwach, jednak proces wykrywania przestępstw i praca operacyjna opierać się miały na pionie kryminalnym KPP w Świebodzinie.

(akta kontroli str. 48)

1.2. Zabezpieczenie logistyczne i finansowe tworzonych posterunków policji

Opis stanu faktycznego

1.2.1. Posterunek utworzono na bazie funkcjonującego od 2010 r. Punktu Przyjęć Interesantów. Lokal, w którym znajdował się Posterunek został oddany przez gminę Zbąszynek w użyczenie umową¹⁹ z przeznaczeniem na prowadzenie działalności z zakresu bezpieczeństwa i porządku publicznego. Po utworzeniu PP, gmina zobowiązała się do dalszego i ciągłego ponoszenia kosztów funkcjonowania zajmowanych przez Policję pomieszczeń oraz do pokrywania wydatków związanych z zakupem mediów oraz opłat za garaż. Od utworzenia Posterunku do 30 czerwca

¹⁵ Dz. U. poz. 2448, ze zm.

¹⁶ Wszedł w życie z dniem 15 marca 2017 r.

¹⁷ § 5 pkt. 2 lit. e Regulaminu.

¹⁸ § 14 Regulaminu.

¹⁹ Umowa użyczenia lokalu użytkowego z dnia 31.03.2015 r., zawarta pomiędzy gminą Zbąszynek a KWP w Gorzowie Wlkp., znak: RGM.I.8141.39.2015.

2023 r. gmina Zbąszynek na utrzymanie nieruchomości, w której znajdował się PP wydatkowała kwotę 53.080,22 zł²⁰.

(akta kontroli str. 15-16, 49, 50-51, 55, 95-99)

1.2.2. W latach 2016-2017 wsparcie finansowe gminy Zbąszynek na rzecz utworzenia i funkcjonowania PP wyniosło 176.182,73 zł, z tego:

- 20.939,15 zł stanowiły na wydatki związane z remontem pomieszczeń oraz nakłady rzeczowe²¹,
- 40.226,58 zł stanowiły darowizny w formie wyposażenia²² PP,
- 115.017,00 zł – wpłaty na Fundusz Wsparcia Policji z przeznaczeniem: na sfinansowanie ponadnormatywnych godzin funkcjonariuszy Policji²³, dofinansowanie zakupu samochodu policyjnego²⁴, zakup psa patrolowego²⁵.

Ogółem od utworzenia Posterunku do dnia 30 czerwca 2023 r. KPP od gminy Zbąszynek pozyskała łącznie 525.584,93 zł.

(akta kontroli str. 50-54, 56-87, 100)

1.2.3. Komendant w związku z utworzeniem PP nie występował o środki z Programu Modernizacji Policji 2017-2020. Remont oraz doposażenie jednostki w sprzęt i wyposażenie zostały zrealizowane przez gminę Zbąszynek jako właściciela budynku.

Nie składano również wniosków o środki z Programu Modernizacji Policji 2022-2025, ponieważ wszystkie koszty związane z remontami oraz bieżącym funkcjonowaniem Posterunku ponosiła Gmina Zbąszynek jako właściciel obiektu.

(akta kontroli str. 29)

1.2.4. Zgodnie z wytycznymi nr 3/2013 Komendanta Głównego Policji z dnia 30 lipca 2013 r. w sprawie standardów technicznych, funkcjonalnych i użytkowych obowiązujących w obiektach służbowych, obiekt, w którym mieścił się Posterunek był należycie oznakowany: na elewacji budynku oraz nad drzwiami wejściowymi znajdował się napis Policja. W obrębie wejścia znajdowało się godło oraz tablica urzędowa. Przy drzwiach wejściowych do Posterunku znajdował się domofon umożliwiający interesantom w przypadku nieobecności policjantów całodobowy kontakt z KPP.

Schody wejściowe do Posterunku nie zostały wyposażone w udogodnienia dla osób ze szczególnymi potrzebami, co szerzej zostało opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Posterunek składał się z pomieszczenia przyjęć interesantów, które było jednocześnie biurem Kierownika, pomieszczenia biurowego, pomieszczenia higieniczno-sanitarnego, ciągu komunikacyjnego oraz garażu.

Komendant wyjaśnił, że: *Pokój przyjęć interesantów był wykorzystywany przez kierownika jako biuro w czasie wzmożonej pracy polegającej na przygotowaniu sprawozdań, zestawień po zakończonym miesiącu. Pomieszczenie to w przypadku*

²⁰ 2017 r. – 6.500,40 zł, 2018 r. – 6.959,10 zł, 2019 r. – 8.189,87 zł, 2020 r. – 8.543,17 zł, 2021 r. – 8.897,72 zł, 2022 r. – 8.573,92 zł, 2023 r. (do 30.06.) – 5.416,04 zł.

²¹ Prace remontowo-elektryczne, remont pomieszczeń, zakup zadaszania, tablic i kasetonu, gabloty ogłoszeniowej.

²² Z tego: 27.970,20 zł stanowiły darowizny sprzętów komputerowych, 11.381,38 zł – meble biurowe i kuchenne, 875,00 zł – zestaw ratownictwa medycznego RO.

²³ 60.000,00 zł.

²⁴ 49.017,00 zł.

²⁵ 6.000,00 zł.

przyjęcia interesantów było dostępne wyłącznie do obsługi interesantów aby zapewnić im poczucie komfortu i bezpieczeństwa podczas składania zawiadomień.

Oprócz pomieszczeń zajmowanych zgodnie z umową użyczenia z dnia 31 marca 2015 r., Policjantom bezumownie udostępniony został aneks kuchenny²⁶ na II kondygnacji oraz pomieszczenie na szatnię wraz z zapleczem higieniczno-sanitarnym na III kondygnacji.

Komendant wyjaśnił, że (...) *Posterunek korzystał z pomieszczeń na zasadzie grzecznościowego użyczenia w formie ustnej zarządcy budynku, którym jest Zbąszyński Dom Kultury. W w/w pomieszczeniach nie ma dostępu do żadnych systemów ani urządzeń. Aneks Kuchenny dostępny jest zarówno dla funkcjonariuszy jak i pracowników ZOK. Na korzystanie z pomieszczenia szatni został podpisany aneks Nr 1/2023 z dnia 23 sierpnia 2023 r.*

Pierwsze pomieszczenie wyposażone było w biurko stanowiące miejsce pracy przyjmującego interesantów, stół i dwa krzesła dla interesantów, wieszak na ubranie, szafę pancerną oraz szafę na dokumenty.

W drugim pomieszczeniu znajdowały się: trzy biurka, każde z wyodrębnionym stanowiskiem komputerowym, dwa krzesła dla interesantów, trzy wieszaki na ubrania, półki na dokumenty, szafa pancerna.

Ze względu na brak pomieszczenia technicznego, UPS był umieszczony w ciągu komunikacyjnym.

Wejście do pomieszczenia higieniczno-sanitarnego znajdującego się w obrębie Posterunku nie było dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami - o szerokości 70 cm. W pomieszczeniu brak było również zamontowanych uchwytów ułatwiających korzystanie z urządzeń higieniczno-sanitarnych, co szerzej zostało opisane w sekcji „*Stwierdzone nieprawidłowości*”.

Zgodnie z normą²⁷ należności Posterunek posiadał jeden oznakowany pojazd samochodowy segmentu C.

Stan sprzętu teleinformatycznego i telekomunikacyjnego odpowiadał normom wyposażenia określonym w Zarządzeniu nr 27 Komendanta Głównego Policji z dnia 16 kwietnia 2019 r.²⁸. Posterunek wyposażony był w pięć komputerów przenośnych, dwa skanery, dwie drukarki, dwa telefony stacjonarne, trzy telefony komórkowe, cztery radiotelefony noszone, router, dwa terminale noszone.

Ponadto, zgodnie z załącznikiem nr 7 dotyczącym *Norm Wyposażenia w sprzęt techniki policyjnej dla komend powiatowych (miejskich, rejonowych) policji i komisariatów (komisariatów specjalistycznych) policji oraz posterunków policji*, opracowanym na podstawie Zarządzenie nr 38 Komendanta Głównego Policji z dnia 11 marca 2022 r.²⁹, na posterunku znajdowało się: osiem latarek, tarcza do zatrzymywania pojazdów, urządzenie elektroniczne do pomiaru stężenia alkoholu w wydychanym powietrzu metodą spektometrii w podczerwieni, dwa urządzenia elektroniczne do pomiaru stężenia alkoholu w wydychanym powietrzu metodą

²⁶ Pomieszczenia są użytkowane wspólnie z pracownikami Zbąszyńskiego Domu Kultury.

²⁷ Wprowadzona Zarządzeniem nr 9 Komendanta Głównego Policji z dnia 5 maja 2015 r. w sprawie norm wyposażenia jednostek i komórek organizacyjnych Policji oraz policjantów w sprzęt transportowy (Dz. Urz. KGP z 2015 poz. 29 ze zm.).

²⁸ W sprawie określenia norm wyposażenia jednostek i komórek organizacyjnych policji oraz funkcjonariuszy i pracowników Policji w sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny (Dz. Urz. KGP poz. 66, ze zm.).

²⁹ W sprawie określenia norm wyposażenia i szczegółowych zasad przyznawania i użytkowania sprzętu techniki policyjnej dla jednostek i komórek organizacyjnych Policji oraz policjantów (Dz. Urz. KGP z 2022 r. poz. 141 ze zm.).

utleniania elektrochemicznego, trzy wskaźniki spożycia alkoholu oraz zestaw znaków do zabezpieczenia miejsca wypadku drogowego.

Na dzień 30 czerwca 2023 r. PP i cała KPP nie posiadała niedoborów w sprzęcie i wyposażeniu.

W trakcie oględzin³⁰ na Posterunku służbę pełnił Kierownik oraz dwóch dzielnicowych, zgodnie z grafikiem dyżurów.

Kierownik prowadził następującą dokumentację:

1) rejestr spraw przydzielonych policjantowi Posterunku – dzielnica nr 13 i rejon 14 – wpis z dnia 03.08.2023 r. – poz. 207, rejon nr 15 – z dnia 03.08.2023 – poz. 37 z 27.07.2023 r. , 16 – rejon z dnia 03.08.2023 r. – poz. 205.

2) książkę służby w patrolach, obchodach i na Posterunku (bezpośredni rejestr w postaci SWD);

3) książkę odpraw do służby - w formie SWD wypełniona na dzień przeprowadzenia czynności; odprawy odbywają się bezpośrednio lub telefonicznie przez oficera dyżurnego przed rozpoczęciem służby;

4) grafik służby – sporządzany elektronicznie, w formie planu – aktualny - na miesiąc sierpień; po zakończeniu miesiąca kierownik zatwierdza grafik i otrzymuje – status rzeczywisty;

6) ewidencję wyników pracy policjantów – forma elektroniczna SESPOL III/9 – ostatni zamknięty wpis na dzień 02.08.2023 r.

7) zeszyt przyjęć interesantów w sprawach uwag i wniosków dotyczących pracy policjantów – rozpoczęty na dzień 17.03.2017 r. – brak wpisów, roczne sprawozdania dla komisji bezpieczeństwa przy współpracy ze sztabem KPP – ostatni za 2022 r., półroczne plany działania priorytetowego opracowane przez Kierownika – były sporządzane dla poszczególnych rejonów opracowane z datą 01.07.2023: PPZ.510.47.2023.FP, PPZ. 510.46.2023, FP, PPZ.441/2023, PPZ.444/2023.

Dokumentacja przebiegu służby prowadzona była w SWD w formie elektronicznej, gdzie wpisywany był skład patrolu, przydzielony rejon służbowy oraz zadania zlecone i doraźne do służby. Miało to odzwierciedlenie w notatniku służbowym policjanta.

(akta kontroli str. 101-122, 125-128, 329-330, 332)

1.3 Polityka kadrowa i organizacja służby

1.3.1. Na dzień rozpoczęcia działania Posterunku³¹ doświadczonymi policjantami prewencji zostało obsadzonych sześć z siedmiu stanowisk, tj. Kierownika³², dwóch dzielnicowych³³, dwóch referentów³⁴, oraz policjant³⁵.

W dniu 24 maja 2017 r. siódmy etat starszego dzielnicowego został obsadzony także doświadczonym prewentystą, którego zadaniem, zgodnie z uzasadnieniem do rozkazu organizacyjnego była kontrola i pomoc w realizacji zadań zleconych pozostałym dzielnicowym, a także nadzorowanie pracy policjantów posterunku pod nieobecność kierownika posterunku (dalej: kierownika).

W okresie funkcjonowania Posterunku minimalny pięcioosobowy stan etatowy policjantów wystąpił w następujących okresach: 01.05.2017 r. - 23.05.2017 r.,

³⁰ W dniu 3 sierpnia 2023 r.

³¹ Regulamin organizacyjny wszedł w życie 15 marca 2017 r. Oficjalne otwarcie Posterunku nastąpiło w dniu 16 marca 2017 r.

³² Starszy aspirant w służbie od 01.03.2006 r.

³³ Starszy aspirant – w służbie od 26.05.2008 r. oraz sierżant sztabowy – w służbie od 02.07.2014 r.

³⁴ Młodszy aspirant – w służbie od 19.12.2013 r. oraz sierżant sztabowy – w służbie od 07.06.2004 r.

³⁵ Starszy sierżant – w służbie od 17.07.2012 r.

29.09.2017 r. - 13.11.2017 r., 08.04.2019 r. - 30.06.2019 r., 02.08.2020 r. - 31.08.2020r., 01.02.2022 r. - 31.08.2022 r.

Na ostatni dzień danego roku kalendarzowego w obsadzie Posterunku wystąpiły następujące wakaty:

- na 31.12.2017 r., 31.12.2018 r., 31.12.2019 r. – wakat na stanowisku policjanta,
- na dzień 3.12.2020 r. – wakat na stanowisku starszego dzielnicowego.

Na dzień 31.12.2021 r., 31.12.2022 r. (w tym jeden funkcjonariusz przypisany do stanu etatowego odbywał kurs podstawowy) oraz na dzień 30.06.2023 r. (w tym trzech policjantów odbywało kurs podstawowy)³⁶, Posterunek posiadał pełny skład etatowy.

Komendant wyjaśnił, iż (...) z uwagi na nowoprzyjętych funkcjonariuszy do służby w Policji są oni mianowani na wolny etat (stanowisko wakatujaące) jaki znajduje się w danej chwili w strukturze tut. Jednostki, tj. na stanowisko kursanta. Nowo przyjęci funkcjonariusze są przyjmowani do służby w Policji na okres służby przygotowawczej, który trwa 3 lata i swoje doświadczenie nabywają już z pierwszym dniem przyjęcia do służby pod nadzorem doświadczonych funkcjonariuszy oraz przełożonych.

akta kontroli str. 31-37, 49, 120-121, 123-124, 130-141)

Wakaty na Posterunku w latach 2017-2020 wynikały z dużych niedoborów kadrowych w całej strukturze KPP, które wynosiły: na dzień 31.12.2017 r. - 8 wakatów, na dzień 31.12.2018 r. – 8 wakatów, na dzień 31.12.2019 r. – 11 wakatów, na dzień 31.12.2020 r. – 3 wakaty.

(akta kontroli str. 142)

1.3.2. Komendant corocznie (do dnia 20 października roku poprzedzającego realizację szkoleń) przekazywał do KWP liczbę osób oczekujących na odbycie szkoleń oraz liczbę osób które były przewidziane do odbycia szkolenia.

Zgodnie z rocznymi planami³⁷ dziewięciu policjantów PP uczestniczyło w ośmiu następujących kursach specjalistycznych:

- jeden (starszy sierżant) w warsztatach udoskonalające pełnienie służby patrolowej w zakresie taktyki i techniki interwencji Policji (2018 r.),
- dwóch (sierżant i sierżant sztabowy) z zakresu udzielania pierwszej pomocy (2018 r.),
- czterech (starszy sierżant, trzech młodszych aspirantów) w kursie dzielnicowych (2018 r., 2021 r., 2022 r.),
- jeden (starszy aspirant) w kursie dla opiekunów realizujących zadania związane z adaptacją zawodową policjantów w okresie służby przygotowawczej (2018 r.),
- jeden (młodszy aspirant) z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (2019 r.),
- jeden (starszy posterunkowy) w kursie dla policjantów służby prewencyjnej z zakresu podejmowania interwencji i reagowania na niestandardowe zachowania osób, wobec których są one podejmowane (2022 r.),

³⁶ Policjanci zatrudnieni na 30.06.2023 r. posiadali następujący staż w służbie prewencyjnej: kierownik posterunku - od 29.10.2001 r., starszy dzielnicowy – od 19.12.2013 r., dzielnicowy – od 17.09.2013 r., dzielnicowy – od 29.02.2008 r., policjant – od 23.02.2021 r.

³⁷ Poza jednym wyjątkiem, kiedy policjant przewidziany był do udziału w kursie specjalistycznym jako funkcjonariusz Wydziału Ruchu Drogowego został przeniesiony na stanowisku referenta Zespołu ds. Prewencji PP w Zbąszynku.

- jeden (starszy posterunkowy) w kursie doskonalącym wiedzę i umiejętności absolwentów szkolenia zawodowego podstawowego realizowanego na podstawie decyzji nr 158 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 czerwca 2021 r. zmieniającej decyzje w sprawie programu szkolenia zawodowego podstawowego realizowanego w warunkach ogłoszonego stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii (2023 r.),
- jeden (starszy posterunkowy) w kurs specjalistyczny doskonalący wiedzę i umiejętności absolwentów szkolenia zawodowego podstawowego realizowanego na podstawie decyzji nr 227 KGP z dnia 3 października 2020 r. w sprawie programu szkolenia zawodowego podstawowego realizowanego w warunkach ogłoszonego stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii (2022 r.).

(akta kontroli str. 143-158)

1.3.3. Budynek, w którym mieścił się Posterunek był właściwie oznakowany i widoczny od ulicy dla potencjalnych interesantów. Na elewacji budynku oraz nad drzwiami wejściowymi znajdowały się tablice z napisem POLICJA. W obrębie wejścia znajdowała się również tablica urzędowa z nazwą jednostki oraz gablota, w której umieszczone były informacje dotyczące dostępności Kierownika oraz poszczególnych dzielnicowych (imiona i nazwiska, stopnie służbowe, telefony, a w przypadku dzielnicowych, podane zostały także rejony wraz z miejscowościami i ulicami, które obsługują). W gablocie znajdującej się przy wejściu zawarto również informacje o przyjmowaniu przez Kierownika interesantów w sprawie skarg i wniosków (poniedziałki: 10.00-14.00), godziny dyżurów dzielnicowych (wtorki: 9.00-10.00 oraz czwartki: 15.00-16.00) oraz informacje o możliwości całodobowego połączenia się z dyżurnym KPP.

Na stronie internetowej KPP w zakładce dedykowanej Posterunkowi również umieszczone zostały informacje dotyczące dostępności Kierownika³⁸ oraz poszczególnych dzielnicowych³⁹, które były zgodne z informacjami umieszczonymi w gablocie.

(akta kontroli str. 101, 106, 159-161)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Wejście do Posterunku (schody wejściowe) nie było dostosowane dla osób ze szczególnymi potrzebami (osoby starsze, z dysfunkcją ruchu, matki z dziećmi), co stanowiło naruszenie art. 4 ust. 1 oraz art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności architektonicznej osobom ze szczególnymi potrzebami⁴⁰ (dalej: *ustawa o zapewnieniu dostępności*). Zgodnie z ustawą podmioty publiczne zapewniają dostęp do budynków administracji publicznej osobom ze szczególnymi potrzebami, zapewniając wolne od barier poziomych i pionowych przestrzenie komunikacyjne oraz instalując urządzenia lub stosując środki techniczne i rozwiązania architektonicznych w budynkach, które umożliwiłyby dostęp do wszystkich pomieszczeń, z wyjątkiem pomieszczeń technicznych.

Ponadto pomieszczenie higieniczno-sanitarne znajdujące się w obrębie Posterunku, nie było dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Szerokość drzwi wejściowych wynosiła 70 cm, nie było również zamontowanego uchwyty

³⁸ <https://swiebodzin.policja.gov.pl/go9/o-nas/posterunek-policji-w-zb/23683,O-posterunku.html>.

³⁹ <https://swiebodzin.policja.gov.pl/go9/o-nas/posterunek-policji-w-zb/23684,Dzielnicowi-Posterunku-Policji-w-Zbaszynku.html>.

⁴⁰ Dz. U. z 2022 r. poz. 2240.

ułatwiającego korzystanie z urządzenia higieniczno-sanitarnego, co było niezgodne § 85 ust. 2 pkt 2 oraz § 86 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie⁴¹.

Komendant wyjaśnił, że (...) obowiązek zapewnienia dostępności w/w osobom ciężko na właścicielu lub zarządcy budynku, którym są Gmina Zbąszynek i Zbąszynecki Ośrodek Kultury. (...) W przypadku obsługi osób z dysfunkcją ruchu, starszych i poruszających się na wózkach inwalidzkich funkcjonariusze udają się do miejsca zamieszkania w/w osób. Przy drzwiach budynku znajduje się domofon, którym można całodobowo połączyć się z Oficerem Dyżurnym KPP w Świebodzinie oraz złożyć bezpośrednie zgłoszenie (budynek jest dostosowany do osób ze szczególnymi potrzebami). Wobec powyższego KPP w Świebodzinie zwróci się o przedstawienie ewentualnego planu i terminów dostosowania obiektu dla osób ze szczególnymi potrzebami. Nadmieniam ponadto, że do dnia dzisiejszego nie było żadnych skarg i zażaleń na działalność Posterunku ani na brak jego dostępności.

Zdaniem NIK ustawa o zapewnieniu dostępności nałożyła na podmioty z sektora publicznego obowiązek poprawy warunków życia i funkcjonowania obywateli ze szczególnymi potrzebami, którzy byli narażeni na marginalizację i dyskryminację m. in. ze względu na niepełnosprawność. Ustawa nałożyła obowiązek zapewnienia dostępności poprzez zastosowanie racjonalnych usprawnień w usuwaniu istniejących barier, w tym architektonicznych.

(akta kontroli str. 101-106, 120-122, 125-128)

OCENA CZĄSTKOWA

Komendant zgodnie z obowiązującymi przepisami wewnętrznymi oraz wytycznymi Komendanta Głównego Policji zrealizował zadanie związane z utworzeniem Posterunku, tj. przeprowadził analizę bezpieczeństwa, pozyskał środki na jego utworzenie od jednostek samorządu terytorialnego oraz na utrzymanie jednostki w latach późniejszych. Posterunek był właściwie oznakowany, przed wejściem znajdowały się informacje o dostępności Kierownika oraz poszczególnych dzielnicowych. Posiadał pełne wyposażenie sprzętowe określone w przepisach wewnętrznych. Pomieszczenia Posterunku przystosowane były do pełnienia w nich służby i przybywania interesantów, za wyjątkiem osób ze szczególnymi potrzebami.

OBSZAR

2. Realizacja zadań służby prewencyjnej i kryminalnej PP

Opis stanu faktycznego

2.1. W ramach organizacji służb prewencyjnej Kierownik PP, przy planowaniu zadań uwzględniał bieżące potrzeby, jak i wyniki w trakcie pełnionych służb, na podstawie własnych jak i zgłaszanych spostrzeżeń. Przed przystąpieniem do służby, w trakcie odprawy Kierownik (lub w przypadku jego nieobecności osoba go zastępująca) przypominał funkcjonariuszom o zasadach pełnienia służby patrolowej, obchodowej, konwojowej w myśl Zarządzenia nr 360 Komendanta Głównego Policji⁴² z dnia 26 marca 2009 r. oraz o zasadach użycia broni palnej, bezpieczeństwa, wzajemnej asekuracji i zasady etyki zawodowej.

Przed przystąpieniem do służby policjantom przydzielano zadania do zrealizowania, np.: ASF, zadania w ramach działań „Bezpieczne wakacje”, realizacja zadań w ramach obowiązujących stopni alarmowych Bravo II, Charli CR-P3, działania ogólnokrajowe związane z nielegalnymi imigrantami, zadania ogólnokrajowe związane z terroryzmem (kontrola miejsc przebywania większej liczby ludności,

⁴¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 1225, ze zm.

⁴² W sprawie metod i form wykonywania przez policjantów konwojów i doprowadzeń (Dz. Urz. z 2020 r. poz. 43 ze zm.).

tj. dworce, stacje paliw) oraz zadania doraźne: realizacja spraw przydzielonych dzielnicowemu, dokonywanie kontroli w rejonie jeziora Koźlarskiego w Zbąszynku, kontrola parków, skwerów i sklepów w ramach działań porządkowych⁴³.

Po zakończeniu służby kierujący patrolem zdawał służbę Kierownikowi, a w przypadku jego nieobecności, oficerowi dyżurnemu Komendy.

Realizując zadania służby prewencyjnej policjanci podejmowali czynności wobec sprawców przestępstw (nietrzeźwi kierujący) oraz wykroczeń porządkowych i drogowych. W przypadku czynności procesowych policjanci często dokonywali przyjęć ustnych zawiadomień o popełnieniu wykroczeń jak i przestępstw, które pochodziły od mieszkańców. Podejmowano również działania związane z weryfikacją zgłoszeń obywateli dotyczących Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa, które dotyczyły np. złej organizacji ruchu drogowego, przekroczenia dozwolonej prędkości czy nieprawidłowego parkowania.

Funkcjonariusze PP ponadto realizowali pod patronatem KWP w Gorzowie Wlkp. ogólnokrajowe programy kierowane głównie do dzieci, młodzieży oraz osób starszych, których celem było kreowanie pozytywnego wizerunku policji w społecznościach lokalnych oraz zwiększenie bezpieczeństwa i porządku publicznego.

(akta kontroli str. 162-174)

Przy realizacji zadań administracyjno-porządkowych, policjanci PP realizowali przede wszystkim czynności zlecane, np. przez prokuraturę, sądy, placówki lecznicze czy areszty śledcze. W rejestrze przesyłek wpływających kierownik rejestrował każdą sprawę skierowaną do realizacji przez PP. Sprawa następnie przydzielana była dzielnicowemu obsługującemu dany rejon, który zgodnie ze zleceniem przeprowadzał czynności (np. przeprowadzania wywiadów dla aresztów śledczych, wobec kandydatów do służby w policji, służby więziennej, pracowników ochrony czy osób ubiegających się o pozwolenie na broń) na okoliczność zaistniałych wykroczeń czy przestępstw zleczanych przez jednostki ościenne. Każda przydzielona sprawa rejestrowana była w książce kontroli spraw przydzielonych dzielnicowemu, w której wpisywana była data przydzielenia sprawy, pokwitowanie odbioru oraz wyznaczony był termin na wykonanie czynności. Po przeprowadzeniu sprawy, odpowiedź była rejestrowana w Rejestrze przesyłek wychodzących i przekazywana do KPP do wysyłki.

(akta kontroli str. 175-204)

2.2. Policjanci Posterunku prowadzili również spotkania z mieszkańcami gminy Szczaniec i Zbąszynek. W latach 2022-2023 (do 30.06.) zorganizowano pięć spotkań (dwa z wolontariuszami Wielkiej Orkiestry Pomocy Świątecznej, debatę nt. uzależnień od alkoholu oraz dwa spotkania pn. Bezpieczny senior). Ogółem w spotkaniach wzięło udział 175 osób.

Z ramienia KPP w 2022 r. i 2023 r. na terenie gminy Szczaniec i Zbąszynek zostały przeprowadzone z dziećmi i młodzieżą spotkania profilaktyczne o następującej tematyce:

- Program LUPU realizowany w 2022 r. w szkołach podstawowych – uczestniczyło w nich 424 uczniów,
- „Bezpieczne wakacje”, „Kręci mnie bezpieczeństwo nad wodą” oraz „Stop włamaniom do domów” to spotkania realizowane w 2023 r. w których uczestniczyły 531 osoby.

⁴³ Zadania z dnia 3.08.2023 r. przydzielone dwóm dzielnicowym do realizacji w godz. 8.00-16.00.

Ponadto policjanci PP współpracowali z samorządem terytorialnym na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego w sposób ciągły, poprzez uczestnictwo w komisjach sprawozdawczych, sesjach rady gminy Szczaniec i Zbąszynek. Dzielnicy współpracowali z przedstawicielami Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej uczestnicząc w grupach roboczych Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych, realizując czynności tzw. „Niebieskich Kart” dot. przemocy w rodzinie.

(akta kontroli str. 205-216)

2.3. W latach 2022 – 2023 (do 30.06.) planowano 8-godzinne służby w ramach 40-godzinnego tygodnia pracy. W uzasadnionych przypadkach, np. w celu dokończenia czynności czas służby wydłużał się odpowiednio od 30 min. do 5 godz.

Na Posterunku w miesiącach marzec, czerwiec, wrzesień, grudzień 2022 r. oraz marzec i czerwiec 2023 r. planowano minimalną obsadę trzech policjantów. Ze względu na wzrost absencji chorobowych w 2022 r. oraz w pierwszym półroczu 2023 r. wg rzeczywistych grafików na służbę pełniło mniej niż trzech funkcjonariuszy⁴⁴. W takich przypadkach Posterunek wspierany był przez funkcjonariuszy z KPP wraz z funkcjonariuszami PP zrealizowali łącznie 260 służb ponadnormatywnych (167 w 2022 r. i 93 do 30.06.2023 r.) sfinansowanych w całości przez gminę Zbąszynek. Ponadto policjanci Posterunku 153 razy pełnili służby ze Strażą gminną ze Zbąszynka (57 służb, w tym w 2022 r. – 31, w 2023 r. - 26) oraz funkcjonariuszami SOK (96 służb, w tym w 2022 r. – 63, w 2023 r. - 33).

Na dzień 31 grudnia 2021 r. policjanci PP wypracowali 4,5 godziny nadliczbowe, na dzień 31 grudnia 2022 r. 39 godzin nadliczbowych, a na dzień 30 czerwca 2023 r. liczba nadgodzin wyniosła 7.

Zwiększenie liczby nadgodzin w 2022 r. w porównaniu do 2021 r. wynikało ze zwiększonej absencji chorobowej funkcjonariuszy. W 2022 r. absencja chorobowa w porównaniu z 2021 r. wzrosła o 330% (z 56 dni do 185 dni).

Praca na Posterunku planowana była w systemie trzymianowym. W tygodniu służby odbywały się w godzinach 8.00-16.00 oraz w miarę możliwości na drugiej zmianie w godzinach 13.00-21.00 lub 14.00-22.00. Każdorazowo w przypadające dni wolne (weekendy, święta) służby planowane były w godzinach 18.00-2.00 lub 20.00-4.00.

Wg *Grafików wykazu godzin* (SWD-R-28) Kierownik lub zastępujący go funkcjonariusz był obecny na zmianie w poniedziałki w godzinach obowiązkowego przyjmowania interesantów w sprawie skarg (10.00-14.00).

(akta kontroli str.217-308)

2.4. Policjanci zatrudnieni na dzień 30 czerwca 2023 r.- za wyjątkiem przypisanych do stanu etatowego Posterunku kursantów - posiadali dostęp do następujących systemów informatycznych:

- System Elektronicznej Sprawozdawczości Policji (SESPol) – uprawnienia posiadali wszyscy policjanci do zestawienia III/9 i XIII/2 w zakresie odczytu, wprowadzania i modyfikacji⁴⁵. Kierownik oraz dwóch dzielnicowych posiadali dodatkowo dostęp do formularzy: III/1, 3, 4, 5, 6, 9a; IV/1, 2 w zakresie odczytu, wprowadzania i modyfikacji, zatwierdzania i akceptacji. Dane

⁴⁴ Łącznie w 2022 r. – 30 dni, do 30.06.2023 r. – 25 dni.

⁴⁵ Kierownik i funkcjonariusz go zastępujący posiadali uprawnienia do zatwierdzania i akceptacji.

do systemu wprowadzane były przez policjantów codziennie po zakończeniu służby i zatwierdzane przez przełożonego w ciągu 5 dni od wprowadzenia.

- Krajowy System Informacyjny Policji (KSIP) – wszyscy funkcjonariusze. Dane wprowadzane są do systemu, po przyjęciu pisemnego zawiadomienia w ciągu 8 godzin przez policjanta pełniącego służbę na stanowisku kierowania. W przypadku kradzieży pojazdu, tablic rejestracyjnych czy dokumentów zdarzenia rejestrowane są w ciągu godziny od chwili przyjęcia zawiadomienia.
- System Dowodzenia Policji (SWP) – dostęp posiadał kierownik i trzech dzielnicowych za wyjątkiem policjanta pełniącego służbę na stanowisku patrolowo-interwencyjnym;
- System Wspomagania Obsługi Policji (SWOP) – dostęp posiadał, zgodnie z kartą opisu stanowiska pracy Kierownik.

Ponadto każdy policjant zatrudniony na Posterunku posiadał upoważnienie do przetwarzania danych osobowych w zbiorze danych osobowych „Niebieskie karty”.

Ze względu na brak na Posterunku pionu kryminalnego, Policjanci PP nie posiadali dostępu do Elektronicznego Rejestru Czynności Dochodzeniowo-Śledczych (ERCDS) oraz Elektronicznego Rejestru Spraw o Wykroczenia (ERSoW). Rejestry obsługiwane i prowadzone są przez KPP.

Z poziomu Posterunku do systemów informatycznych wprowadzane były następujące dane:

- SWD, KSIP (możliwość elektronicznego zatrzymania dowodu osobistego bądź prawa jazdy), aplikacja osadzonej, baza pesel, baza CEPiK;
- SESPOL: formularz III/1 – zestawienie sił komendy wojewódzkiej/stołecznej policji skierowanej do służby patrolowej i obchodowej oraz dane w postaci sprawozdawczości z przebiegu służby (tzw. wyniki) w III/9 – każdy policjant Posterunku, grafiki służ (Kierownik Posterunku lub wyznaczony przez niego policjant – SWD), Każda inna sytuacja wprowadzana była na szczeblu KPP. Kierownik Posterunku wprowadzał dane do SESPOL, SWOP – kadry, SWD – grafik (zgodnie z zakresem obowiązków).
- Karta ze zdarzenia drogowego MRD-2 SWD.

Dane dotyczące zdarzeń zawarte w Rejestrze interwencji Policji (SWD-R-019) wykazały, że były one ewidencjonowane w miesiącach, których dotyczyły.

(akta kontroli str. 104, 125-126, 129, 309-325)

2.5. W latach 2013-2015.⁴⁶ średni czas reakcji na zdarzenia z podziałem na obszar miejski i wiejski, wynosił odpowiednio 14:15 i 16:16. W 2022 r. średni czas w podziale na interwencje pilne i zwykłe wynosił 9:56 i 29:52.

W 2022 r. czas reakcji na zdarzenie wykazał tendencję wzrostową, ze względu na zwiększoną ilość drobnych interwencji w określonym czasie, np. w trakcie imprez kulturalno-rozrywkowych oraz interwencją związanych z epidemią Covid-19.

W dwóch z trzech analizowanych lat, tj. w 2013 i 2014 stwierdzonych zostało więcej przestępstw kryminalnych w siedmiu podstawowych kategoriach, odpowiednio: 61 i 79 w porównaniu do 2022 r., kiedy stwierdzono 51 przestępstw. Natomiast w 2015 r. liczba przestępstw była niższa w porównaniu z 2022 r. i wyniosła 47. Ogółem

⁴⁶ Aktualny miernik to „Pilne” i „Zwykłe”.

w 2022 r. liczba stwierdzonych przestępstw kryminalnych spadła o 17% w porównaniu z latami 2013-2015.

Wskaźnik wykrywalności przestępstw kryminalnych w siedmiu podstawowych kategoriach w 2022 r. wzrósł o 62% (wyniósł 39,21%) wobec wskaźnika wykrywalności z 2016 r. (24,52%), tj. roku poprzedzającym utworzenie Posterunku i o 7% wobec 2017 r., (wyniósł 36,53%) tj. pierwszego roku funkcjonowania Posterunku.

Wykrywalności przestępstw kryminalnych w podstawowych kategoriach dla liczby przestępstw kształtował się następująco:

1. trzy z siedmiu kategorii przestępstw, tj. rozboje, kradzieże i wymuszenia (cztery przestępstwa w latach 2013-2015 przestępstwa); bójki i pobicia (cztery przestępstwa w latach 2013-2015) oraz kradzieże samochodu poprzez włamanie (pięć przestępstw w latach 2013-2015) – w 2022 r. nie wystąpiły;
2. kradzież z włamaniem – w 2022 r. wskaźnik wykrywalności wyniósł 12, natomiast ogółem w latach 2013-2015 wykryto 48 przestępstw (odpowiednio: 7, 28, 13);
3. kradzież rzeczy – w 2022 r. wskaźnik wynosił 30 przestępstw, natomiast w latach 2013-2015 wskaźnik wynosił 81 przestępstw (odpowiednio: 41, 24 i 16),
4. uszkodzenia rzeczy: w 2022 r. wskaźnik ilościowy wyniósł 7, natomiast w latach 2013-2015 wskaźnik wynosił kolejno: 8, 16, 15;

W analizie zasadności utworzenia Posterunku ówczesny Komendant w punkcie dotyczącym wskaźnika wykrywalności przestępstw kryminalnych oparł się na liczbie przestępstw zaistniałych na terenie gminy Zbąszynek z pominięciem wskaźnika ich wykrywalności. Powyższa analiza została zatwierdzona przez ówczesnego Komendanta Wojewódzkiego Policji w Gorzowie Wlkp.

Liczba stwierdzonych przestępstw dotyczących kierowania pojazdami mechanicznymi w stanie nietrzeźwości w 2022 r. wyniosła 14 i była niższa w porównaniu z analizowanymi latami 2013-2015 (odpowiednio: 69, 21, 15).

Liczba policjantów skierowanych do służby patrolowej i obchodowej w 2022 r. wyniosła ogółem dla całej KPP 7.136, z tego w ramach służby patrolowej – 4.872, a służby obchodowej – 2.264. W latach 2013-2015⁴⁷ liczba służb patrolowych była niższa i wyniosła odpowiednio: 3.075, 3.339, 3.448. Natomiast w analizowanych latach więcej przeprowadzano służb obchodowych, odpowiednio: 2.681, 2.323, 2.560.

Liczba służb ponadnormatywnych w 2022 r. wyniosła 167 i była niższa w stosunku do lat: 2013 (333 służby), 2014 i 2015 (po 286 służb rocznie).

Gmina Zbąszynek w ramach zawartych porozumień corocznie na opłacenie służb przeznaczała kwotę 40.000,00 zł. Spadek liczby służb był wynikiem podniesienia kwoty określającej wartość jednostkowej służby w złotych.

Liczba ujawnionych wykroczeń ogółem w 2022 r. wyniosła 145. Natomiast w analizowanych latach 2013-2015 ujawniono 255 wykroczenia (średniorocznie 85), z tego:

⁴⁷ W analizie z lat 2013-2015 przedstawiona została skierowalność służb dla całej KPP.

- zakłócenie porządku publicznego: w 2022 r. – liczba interwencji wyniosła 93 i była wyższa w porównaniu do wszystkich analizowanych lat: w 2013 r. wyniosła - 10, 2014 r. – 5, 2015 r. – 72, na liczbę interwencji w 2022 r. wpływ miała epidemia Covid-19;
- kradzież mienia: w 2022 r. liczba interwencji wyniosła 38 i była niższa w porównaniu z 2013 r. i 2014 r.(wynosiła odpowiednio 55 i 51), a wyższa niż w 2015 r. (4 wykroczenia);
- uszkodzenie mienia: w 2022 r. liczba wykroczeń wyniosła – 9, podobnie jak w 2013 r. i 2014 r., natomiast była niższa niż 2015 r. – 23 wykroczenia;
- spożywanie alkoholu w miejscu niedozwolonym: w 2022 r. przeprowadzono 5 interwencji, w latach 2013 i 2015 liczba interwencji wyniosła odpowiednio 1 i 4; a w 2014 r. – 12.

Ze względu na brak w strukturze Posterunku pionu kryminalnego, czynności związane z przestępczością kryminalną realizowane były przez Wydział Kryminalny /Dochodzeniowo-Śledczy KPP. Policjanci zatrudnieni na Posterunku przyjmowali zawiadomienia o przestępstwie/wykroczeniu. Prowadzili również własne ustalenia, które wykonywane były w trakcie służb patrolowo-obchodowych, które przyczyniały się do wykrycia sprawców przestępstw i wykroczeń. Ustalenia były dokumentowane i przekazywane do właściwej komórki w KPP.

(akta kontroli str. 12-16, 120-121, 123-124, 326-332)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK pozytywnie ocenia realizację zadań służby prewencyjnej Posterunku. Kierownik prawidłowo wykorzystywał posiadane siły i środki do wykonywania zadań w zakresie służby prewencyjnej, co przyczyniło się do spadku liczby wykroczeń i przestępstw kryminalnych na terenie działania Posterunku.

Należy jednak zauważyć występowanie problemu z zapewnieniem pełnej obsady Posterunku ze względu na dużą absencję funkcjonariuszy (m.in. szkolenia, choroby). W badanym okresie przez blisko dwa miesiące służbę pełniło mniej niż trzech funkcjonariuszy i konieczne było wsparcie siłami KPP.

OBSZAR

3. Nadzór nad funkcjonowaniem posterunków Policji

Opis stanu
faktycznego

3.1. Posterunek podlegał bezpośrednio Pierwszemu Zastępcy Komendanta⁴⁸ (dalej: *Zastępca Komendanta*). Za pracę Posterunku odpowiadał jego Kierownik. Na podstawie opracowanych przez niego półrocznych planów działań priorytetowych, oraz sporządzanych przez KPP zbiorczych informacji o stanie bezpieczeństwa i porządku na terenie powiatu świebodzińskiego, a także sprawozdań z działalności całej KPP za dany rok, Komendant wyznaczał cele na nowy okres.

Przy wyznaczaniu celi dla całej struktury KPP, Komendant uwzględniał opracowane Priorytety i zadania Priorytetowe Komendanta Głównego Policji na lata 2021-2023, do których należały:

1. Optymalizacja działań Policji w zakresie zwalczania kluczowych rodzajów przestępczości, w tym cyberprzestępczości.

⁴⁸ W dniu 15 czerwca 2021 r. zmianą Regulaminu Komendy przypisano nadzorowanie m. in. Posterunku I Zastępcy Komendanta.

2. Zwiększenie skuteczności Policji poprzez wdrażanie nowoczesnych rozwiązań technologicznych.
3. Podniesienie efektywności działań Policji w celu realizacji oczekiwań społecznych.
4. Zapewnienie optymalnych warunków pełnienia służby/pracy.

W ramach wyznaczonych priorytetów i celów, do najważniejszych zadań Posterunku należało: Intensyfikacja działań Policji w zakresie zwalczania tzw. siedmiu kategorii przestępstw pospolitych, tj. bójka i pobicie, kradzież cudzej rzeczy, kradzież samochodu poprzez włamanie, kradzież z włamaniem, rozbój, kradzież i wymuszenia, uszkodzenia rzeczy, uszczerbek na zdrowiu oraz optymalizacja zabezpieczenia prewencyjnego poprzez kierowanie właściwej liczby sił policyjnych do pełnienia służby o charakterze patrolowo-interwencyjnym i obchodowym.

Zadania zrealizowane przez PP był na bieżąco monitorowane przez nadzorujących. Przy ocenie realizacji zadania oceniano właściwą dyslokację sił i ich maksymalne wykorzystanie do służby. Monitorowano także czas reakcji na zdarzenie, na podstawie danych zawartych w systemie SWD. Oceniano także sposób i prawidłowość realizacji prowadzonych spraw i przydzielonych zadań, co znalazło swoje odzwierciedlenie w pozytywnych ocenach okresowych policjantów.

Dodatkowo na podstawie na bieżąco sporządzanej przez funkcjonariuszy Posterunku dokumentacji oraz osiągniętych przez nich wyników w służbie zawartych w systemie SESPOL nadzorujący na bieżąco oceniał skuteczność wszystkich działań. Głównym kryterium oceny był stan zagrożenia przestępczością wśród mieszkańców na terenie podległym PP w Zbąszynku.

(akta kontroli str. 88-91, 333-338)

3.2. Komendant oraz Zastępca Komendanta, jako odpowiedzialny w strukturze organizacyjnej KPP za funkcjonowanie Posterunku, prowadzili stały nadzór nad pracą Posterunku poprzez bieżącą analizę efektów działania na podległym terenie. Liczba zgłoszeń o zdarzeniach i sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu ludzi i mieniu oraz podjętych działaniach przez policjantów PP zarówno w obszarze prewencyjnym, jak i kryminalnym w 2022 r. wyniosła: 1056 zgłoszeń, w tym w I półroczu 497. W porównywalnym I półroczu 2023 r. liczba podjętych przez policjantów działań wzrosła i wyniosła 526.

Policjanci interweniowali w przypadku każdego zdarzenia, które przyjęto do realizacji, a o wynikach i sposobie realizacji zadania raportowali ustnie bądź pisemnie przełożonym. Kierownik Posterunku znajdował się w stałym kontakcie telefonicznym z przełożonymi.

Analiza porównawcza danych statystycznych za I półrocze 2022 r. wobec I półrocza 2023 r. wykazała m.in.:

- spadek liczby stwierdzonych przestępstw kryminalnych (z 79 w I półroczu 2022 r. do 14 w I półroczu 2023 r.);
- malejącą dynamikę przestępstw kryminalnych we wszystkich siedmiu podstawowych kategoriach⁴⁹;
- liczba stwierdzonych przestępstw dot. kierowania pojazdami mechanicznymi w stanie nietrzeźwości utrzymała się na stałym poziomie⁵⁰;

⁴⁹ Kradzieże z włamaniem, kradzież cudzej rzeczy, rozboje, kradzież i wymuszenia, uszkodzenia rzeczy, bójki i pobicia, kradzieże samochodu poprzez włamanie, uszczerbek na zdrowiu.

⁵⁰ I półrocze 2022 r. – siedem, I półrocze 2023 r. – osiem.

- liczba ujawnionych wykroczeń w trzech kategoriach w I półroczu 2023 r. spadła wobec I półroczu 2022 r.⁵¹, natomiast w jednej wzrosła⁵².

(akta kontroli str.88-89, 91-93, 339, 367-369)

3.3. Nadzór nad pracą PP polegał na codziennym monitorowaniu i rozliczaniu dokumentacji wytworzonej przez funkcjonariuszy Posterunku, sprawdzaniu i weryfikowaniu oraz zatwierdzaniu danych wprowadzonych do systemu, na podstawie których sporządzane były poprzez dzienne zlecenia zadań do wykonywania, poprzez pisemne dekrety na pismach lub kierowaniu pism i wydawaniu ustnych poleceń. Kierownik Posterunku na posiadał bieżący kontakt z Komendą, osobiście uczestniczył w odprawach służbowych, szkoleniach i instruktażach dotyczących zagadnień służbowych lub wynikających z zaistniałych zdarzeń. Ponadto bieżący nadzór nad policjantami Posterunku jak i całej jednostki w zakresie wykonywania zadań i przeprowadzanych czynności prowadził dyżurny stanowiska kierowania KPP.

Realizując zadania o charakterze prewencyjno-porządkowym podczas zabezpieczeń imprez masowych odbywających się na terenie działania Posterunku, m.in. Dni Zbąszynka, biegi uliczne, wyścigi kolarskie, festyny i pikniki rodzinne, czy corocznie odbywający się Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, każdorazowo Kierownik po otrzymaniu takiej informacji przekazywał ją Komendantowi celem wsparcia osobowego i logistycznego danej imprezy. Liczba skierowanych sił i środków podyktowana była zawsze charakterem i rangą imprezy. Uzgodnienia w tym zakresie przekazywane były zawsze ustnie w trakcie odpraw.

W okresie od 01.01.2022 r. do 30.06.2023 r.⁵³ funkcjonariusze Posterunku w trakcie wykonywanych obowiązków służbowych przeprowadzili m.in. następujące działania:

- interwencje w miejscach publicznych i domowe: 2022 r. – 389 (I półrocze - 169), I półrocze 2023 r. – 140;
- doprowadzenia (własne, zleczone, nakazowe): 2022 r. – 37 (I półrocze - 18), I półrocze 2023 r. – 28;
- wylegitymowano osób: 2022 r. – 1.042 (I półrocze - 522), I półrocze 2023 r. – 549;
- zatrzymane osoby: 2022 r. – 15 (I półrocze - 7), I półrocze 2023 r. – 8;
- procedura „Niebieska karta” (odwiedzone rodziny, udział w posiedzeniach zespołów): 2022 r. – 18 (I półrocze - 9), I półrocze 2023 r. – 33;
- nałożone mandaty: 2022 r. – 126 (I półrocze - 46), I półrocze 2023 r. 42;
- pouczenia: 2022 r. – 78 (I półrocze - 45)⁵⁴, I półrocze 2023 r. -21.

(akta kontroli str. 88-89, 94, 340-366)

3.3. W okresie objętym kontrola na działanie PP wpłynęły trzy skargi:

⁵¹ Spadek odnotowano w przypadku zakłócenia porządku publicznego z 55 wykroczeń do czterech, kradzieży mienia z 38 wykroczeń do pięciu wykroczeń, uszkodzenia mienia z sześciu spadły do zera.

⁵² Wzrosła ilość wykroczeń dotycząca spożywania alkoholu w miejscu niedozwolonym z jednego wykroczenia w 2022 r. do 22 w 2023 r.

⁵³ Dane z systemu SESPól z Formularza III/9 – Karta efektywności służby policjanta realizującego zadania o charakterze prewencyjnym.

⁵⁴ Pouczenia w trakcie trwającej pandemii Covid-19.

- skarga z dnia 03.11.2020 r.⁵⁵ – dotyczyła wg skarżącego niepodjęcia czynności oraz nieprzedstawienia się przez funkcjonariuszy pełniących służbę;
- skarga z dnia 13.01.2021 r.⁵⁶ – dotyczyła nieudostępnienia do wglądu identyfikatora oraz braku maseczki, ponadto zdaniem skarżącego był on straszony sądem i sanepidem, a funkcjonariusz podnosił na skarżącego głos;
- skarga z dnia 28.11.2022 r.⁵⁷ – dotyczyła zdaniem osoby skarżącej nonszalanckiego podejścia do petenta oraz nieprzedstawienia się policjanta znajdującego się na Posterunku.

Wszystkie skargi zostały rozpatrzone w ciągu miesiąca od ich wpłynięcia do KPP, zgodnie z art. 237 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego⁵⁸. W wyniku przeprowadzonych postępowań wyjaśniających zarzuty wobec policjantów nie zostały potwierdzone. Skarżącym udzielono pisemnej odpowiedzi na złożone skargi. O sposobie zakończenia postępowania został powiadomiony Wydział Kontroli KWP.

Zgodnie z Rejestrem Postępowań Dyscyplinarnych, wobec funkcjonariuszy PP, okresie od dnia jego utworzenia nie prowadzono postępowań dyscyplinarnych.

(akta kontroli str. 50-52, 88-89, 94, 370-372)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK pozytywnie ocenia nadzór Komendanta nad funkcjonowaniem Posterunku. Komendant w sposób rzetelny nadzorował pracę PP, wyznaczając priorytety i cele działania, które były zgodne z założonymi celami dla całej formacji. Na bieżąco monitorował realizację przez funkcjonariuszy zadań oraz dokonywał ich analizy na podstawie przedkładanych statystyk. W okresie funkcjonowania Posterunku wpłynęły trzy skargi na zachowanie funkcjonariuszy w trakcie wykonywania obowiązków służbowych, przy czym zarzuty zawarte w skargach nie zostały potwierdzone.

IV. Wniosek

Wniosek

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o podjęcie działań w celu dostosowania wejścia do Posterunku oraz pomieszczenia higieniczno-sanitarnego do potrzeb osób z niepełnosprawnością.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie

⁵⁵ I. dz. WDS.560.1458.2020.Pko, S-6/20.

⁵⁶ I. dz. WDS.560.51.2021.Pko, S-1/21.

⁵⁷ I. dz. WDS.560.1510.2022.Pko, RPS-7/22.

⁵⁸ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (dalej: *Kpa*), Dz. U. z 2023 r. poz. 775, ze zm.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosku

z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Zielona Góra, 18 września 2023 r.

Kontroler
Katarzyna Smereczyńska
Specjalista kontroli państwowej

/podpisano kwalifikowanym podpisem
elektronicznym/

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze
p.o. Dyrektor
Andrzej Aleksandrowicz

/podpisano kwalifikowanym podpisem
elektronicznym/